

Teorie sportovního tréninku

5.Se Kondiční obsahové složky sportovního výkonu
(síla)

Doc. PaedDr. František Langer, CSc.
Katedra sportovních her

Obsahové složky sportovního výkonu jako východisko racionálního tréninku

Kondice
Energetický, funkční a **pohybový potenciál sportovce** určený mj. kondičními a kondičně-koordinačními pohybovými schopnostmi.

- **Pro realizaci techniky a taktyk, resp. při podávání sportovního výkonu je *kondice nezbytná*,**
- **Velkou roli hraje při vyrovnávání se s požadavkami tréninkového zatežování,**
- **Kondice pomáhá při prevenci zranění ve sportu**

Síla
...jako komplexní silový výkon

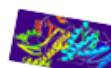
Všechny pohyby člověka jsou výsledkem **koordinované činnosti CNS a periferních oddílů pohybového aparátu, ale... bez svalové síly nelze provádět žádná tělesná cvičení!**

Síla je schopnost při dynamickém nebo statickém režimu svalové činnosti svalovou kontrakcí

```

graph TD
    A[Síla je schopnost] --> B[udržovat odpor]
    A --> C[překonávat odpor]
    A --> D[brzdit odpor]
  
```

Biologické základy síly
...hlavní předpoklady silového projevu

Elasticita svalů a šlach...

Zásoby energetických zdrojů a jejich mobilizace
(enzymatická aktivity)

Mezisvalová koordinace - souhra svalů rozhodující o rychlosti a kvalitě pohybu (dosážení silového maxima ve stejném čase) a současně relaxace antagonistů,

Intrasvalová koordinace - počet aktivovaných (inervovaných) motorických jednotek - rychlosť jejich zapojení a synchronizace,

Příčný průřez svalu (agonistů), resp. poměr průřezu rychlých a pomalých vláken,

Velikost odporu, rychlosť pohybu a trvání pohybu při klasifikaci silových schopností

Druh silové schopnosti	Velikost odporu	Rychlosť pohybu	Trvání pohybu
Maximální	maximální	malá	1x
Explozivní	nemaximální	maximální	krátce
Dynamická	nemaximální	submaximální	v intervalu
Vytrvalostní	nemaximální	nemaximální	dlouho

Činnost izokinetická, plyometrická, výbušně tonická...

Velikost odporu, rychlosť pohybu a trvání pohybu pri klasifikácii silových schopností

Druh silové schopnosti	Velikost odporu	Rychlosť pohybu	Trvání pohybu
------------------------	-----------------	-----------------	---------------

Maximálni	maximálni	malá	1x
Explozívni	nemaximálni	maximálni	krátce
Dynamická	nemaximálni	submaximálni	v intervalu
Vytrvalostní	nemaximálni	nemaximálni	dłouho

Činnosť izokinetická, plyometrická, výbušně tonická...

Opakovací maximum ve vzťahu k % maxima

Opakovací maximum	(%)
1	100
2-3	90-99
4-6	80-99
7-10	70-79
20	50
50	30

Maximálni, výbušná a vytrvalostní síla

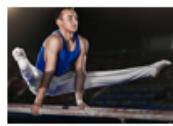
Síla maximálni – největší síla, kterou může svalová skupina vyvinout k provedení jednoho opakování.

Síla reaktivní (výbušná, explozívni) – schopnost vytvořit co největší silový impuls v cyklu protažení a bezprostředního následného zkrácení svalu.

Silová vytrvalost – opakováne překonávání nemaximálního odporu nebo brzdění bez snížení efektivity činnosti.

Přehled variant svalové činnosti

Činnost statická
udržující, izometrická – jedná se o izometrickou kontrakci
(výdrž ve shybu, přednosu, vzporu, atd.)

Délka svalu se nemění, vzdálenost úponů zůstává stejná, nedochází k přibližování segmentů těla (ve stejném smyslu se používá označení činnost izometrická).

Přehled variant svalové činnosti (pokračování)

Činnost dynamická
(délka svalu se mění)

Činnost koncentrická
(překonávající, pozitivně dynamická)

Sval vykonává „*pozitivní práci*“, síla působí ve stejném směru jako pohybující se segment těla.

Činnost excentrická
(ustupující, negativně dynamická)

Sval se prodlužuje, protahuje, svalové úpony se oddalují... výsledkem je brzdící pohyb.

Přehled variant svalové činnosti (pokračování)

https://publik.cz/book/149/video/1_koleno_nohu%20rychlost.mp4

Činnost izokinetická
Znamená pohyb konstantní rychlostí („*isokinetic*“ = stejná rychlosť).

Vztahuje ke specifické situaci, ve které sval či svalová skupina působí proti kontrolovanému, přizpůsobujícímu se odporu. Segment těla se tak pohybuje v rámci předem definovaného pohybu konstantní úhlovou nebo lineární rychlosti.

S pojmy izokinetická svalová činnost, resp. akce, izokinetické cvičení, izokinetické měření nebo testování apod. se lze setkat především v oblasti výkonnostního sportu a rehabilitace.

Přehled variant svalové činnosti (pokračování)

Činnost plyometrická

kombinace excentrického prodloužení svalu s okamžitou koncentrickou činností

Verešácká seba

Svaly vyvíjejí **maximální sílu** v krátkých časových intervalech s cílem zvýšení výkonu, především rychlosti a síly.

Cíky cíl na svalová prodloužení a kontrakce v rychlém sledu.

Plyometrie je populární mezi výkonnostními a vrcholovými sportovci (bojová umění, sprinty, skoky, vrhy, hody... ve fitness oblasti je využívána méně...).

Přehled variant svalové činnosti (pokračování)

Činnost výbušně tonická

Pohyb je realizován s nejvyšší možnou akcelerací.

Schopnost nervosvalového systému dosáhnout co největšího silového impulu v časovém intervalu, ve kterém se konkrétní pohyb realizuje...

Pozitivní vliv má předchozí rozvoj maximální síly a využívání nemaximálních odporů překonávaných maximální rychlostí...

Díky za pozornost!